

*Бібліотека Gazda Group**Серія: Умови підприємництва в Чеській Республіці***Огляд
ринку позик та боргових зобов'язань**

Ринок позик та боргових розписок є доволі динамічним показником стану економік тих чи інших країн і суб'єктів підприємницької діяльності, які, як правило, є загальновідомими та суттєво впливають на національні та світову економіки. Ситуація на цьому ринку, як правило, “віддзеркалює” наслідки економічних, політичних та військових подій, як в окремих країнах, так і у світі в цілому. Вказаний ринок формується й з урахуванням процесів глобалізації світової економіки та фактичної унітаризації підприємницьких процесів, через відомі процеси злиття та “поглинання”, практично в усіх сферах бізнесу. Процеси вигідного переливання капіталу чи вільного переміщення світового капіталу “керуються” саме нижче приведеними даними.

Огляд охоплює ринок позик і депозитний ринок відомих світових позичальників та національних банків окремих країн і буде корисним для багатьох суб'єктів господарювання.

Вартість національних грошей *
(ставки національних та центральних банків окремих країн)

Країна	Ставка (в %)	Примітка
Угорщина	9,50	Остання зміна депозитної ставки Національного банку Угорщини була 09.07.2002
Чехія	8,63	Середній показник усіх нових кредитів
Польща	8,50	Остання зміна депозитної ставки Національного банку Польщі була 27.06.2002
ЄС	3,25	Остання зміна депозитної ставки Європейського Центрального Банку була 18.11.2001
Канада	2,75	Остання зміна депозитної ставки Національного банку Канади була 16.07.2002
США	1,75	Остання зміна депозитної ставки Федеральної резервної системи була 11.12.2001
Японія	0,15	Остання зміна депозитної ставки Національного банку Японії була 28.02.2001

Як видно із приведених даних таблиці вартість національних грошей прямо пропорційна розвинутості економіки тієї чи іншої країни. Саме стабільність економіки та величина фінансового капіталу визначають вартість національних грошей. Надмірність фінансових засобів країни вказує і на фактор стабільності. Крім того, саме відсоткова ставка національних коштів віддзеркалює інфляційні процеси та валютні курси національних валют по відношенню до курсової вартості іноземних валют. Директивне регулювання (національними та центральними банками країн) вартості грошей проводиться і з урахуванням експортно-імпоротної ситуації в тій чи іншій країні. І якщо з вище приведеними мотивами регулювання власних економік все зрозуміло, то нижченаведені дані уможливають зрозуміти тенденції щодо ситуації на ринку позик окремих країн. Вказаний ринок нерозривно пов'язаний із тенденціями загальноекономічного характеру. Однак саме ринок позик вказує на індекс активності в банківському секторі економіки тієї чи іншої країни. Крім того, дані вартості позик відображають і попит-пропозиції на ринку фінансового капіталу та опосередковано вказують на рівень конкурентності ринку.

Вартість позик (в т.ч. банківських) *

Країна	Вид позики	Ставка (в %)	Примітка
Чехія	Позики малим та середнім підприємствам	9,00	Примірна ставка позик, гарантованих Чесько-Моравським банком гарантій та розвитку (CMZRB)
Чехія	Середня ставка банківського кредиту	7,06	Позики понад 5 років
США	Позики під нерухомість	6,96	Позики, які видаються під заставу нерухомості до 30 тис. Дол. США
США	Позика на придбання нового автомобіля	6,42	Позика видається на 48 місяців
США	Іпотека	6,27	Усі позики є фіксованими
Росія	Позики Уральсько-Сибірського банку	5,28	Сума – 33 млн. USD. Позики видаються строком на 12 місяців консорціумом під головуванням Raiffeisen
США	Основні банківські ставки	4,75	Середні по банках США
США	Банківський вклад	2,38	Прибутки від банківського вкладу (середні)

Як видно із вище приведених даних ринок позик та, особливо його відсоткова величина залежать від вартості національних грошей та стабільності економіки тієї чи іншої країни.

Натомість цікавими є дані (по окремих країнах, що приведено нижче) ринку боргових зобов'язань. Вказаний ринок – це фактично вторинний ринок капіталів. З урахуванням уже згадуваних тенденцій глобалізації світової економіки та процесів переливання світового капіталу, приведені дані вказують на, фактично, величину та вартість позичок через інститут боргових розписок.

Прибутки по боргових розписах (облігаціях, векселях, бондах, купонах) *

Країна	Вид боргової розписки	Ставка (в %)	Примітка
Чехія	Боргові розписки	9,43	Прибутки по боргових розписах Чеських Енергетичних підприємств
Росія	Боргові розписки	9,125	Прибутки за купонами Газпрому
Чехія	Боргові розписки	8,63	Номіновані БР (в чеських кронах) Відкритих пайових фондів
Великобританія	Дивіденди	7,59	Прибутки за дивідендами Scottish Power
США	Боргові розписки	7,12	Середня величина прибутків за фірмовими борговими розписками
США	Боргові розписки фірм (середній показник)	7,07	Прибутки за рейтингом: Ааа 6,3; Аа 6,89; А 6,98; Ваа 7,52
США	Купон боргової розписки GMACC	6,875	Лізингове товариство автомобільного концерну GM
Бельгія	Дивіденди	5,29	Прибутки за дивідендами Electrabel
Європейський Союз	Купон боргової розписки	5,5	Європейський інвестиційний банк
Німеччина	Боргові розписки	5,29	Прибутки по боргових розписах DEPFA
Чехія	Боргові розписки	4,95	Прибутки по держаних боргових розписах Чеської Республіки
США	Боргові розписки	4,5	Прибутки по купонах John Deere
США	Боргові розписки	4,325	Прибутки по держаних боргових розписах США

* За матеріалами Moody's, UNIS+AKAT, CNB, MMR, Freddie Mae (вересень-жовтень 2002)

Українсько-чеська інформаційно-аналітична служба (UCIAS)
 Підготував Ю.Ключівський